

Etablering af trust-løsning til kommunale brugere uden eget autorisations-id hhv. medhjælp i kommunerne.

Indledning

I forbindelse med udrulningen af FMK i kommunerne, er det besluttet, at kommunernes adgang til FMK skal kunne bero på den lokale brugeradministration i kommunerne, og at FMK "truster" eller stoler på den brugerautentifikation, der sker i kommunerne.

Etableringen af trust indebærer ikke, at der lempes på kravene til adgang til data i FMK, men sikrer alene, at der sker en klar ansvarsfordeling i forhold til brugeradministrationen og at der ikke opbygges unødigt bureaukrati omkring brugeradministration.

Samtidig medfører det en mindre risiko for fejl i brugeradministrationen, at kommunerne kan opretholde en enstrengt brugeradministration og ikke skal huske at opdatere en central brugeradministration ud over deres lokale administration.

Trust er aktuel i forhold til de kommunale ansatte, der iflg. sundhedslovens § 157 og bekendtgørelsen, der er udstedt i medfør heraf, er berettiget til direkte adgang til FMK, men som ikke har et autorisations-id. De personalegrupper, der er tale om, er:

- Plejehjemsassistenter, og
- Ansatte på kommunale (og regionale) botilbud og boligenheder, der er bemyndiget af ledelsen til at håndtere medicin.

Det bemærkes, at kommune eller region kan udstede denne direkte adgang til ansatte på private botilbud og andre tilsvarende boligenheder, der varetager medicinhåndtering for en borger, som er henvist til kommunal hjælp til medicinhåndtering, jf. bekendtgørelse om hjemmesygepleje med tilhørende vejledning.

Det forudsættes, at botilbuddet er underlagt kommunen/regionen i forhold til bl.a. tilsyn og økonomi, således at botilbuddet derved bliver en del af forvaltningen, jf. forvaltningslovens § 1. stk. 2, nr. 2, samt at botilbuddets ledelse finder denne adgang nødvendig.

Trust kan ligeledes være aktuel i forhold til administration af medhjælp, men dette *kan* også håndteres uden trustaftale, såfremt medhjælpen bemyndiges i det nationale bemyndigelsesregister.

Den i dette notat skitserede trust omfatter kun medarbejdere, hvor kommunen varetager brugeradministrationen direkte. Dvs. de privatansatte falder som udgangspunkt uden for trustmodellen, med mindre de pågældende brugere er fuldstændig integreret i den kommunale brugeradministration (benytter den kommunale EOJ-løsning og er understyret med medarbejdercertifikater fra kommunen), således at de ikke systemteknisk kan adskilles fra kommunalt ansatte.

Dette notat beskriver kort forudsætningerne for trust.

Grundlag for trust

Sundhedsdatastyrelsen er dataansvarlig for FMK. I medfør af regler fastsat i medfør af sundhedslovens § 157 kan der videregives oplysninger fra FMK til bl.a. elektroniske omsorgsjournaler i den kommunale hjemmepleje og det sociale område.

Kommunerne er dataansvarlige for deres EOJ-systemer. Som dataansvarlige er kommunerne vant til at håndtere sundhedsoplysninger inden for databeskyttelseslovgivningens og sundhedslovens rammer. Samtidig er kommunerne underkastet tilsyn fra bl.a. Datatilsynet, der sikrer, at kommunerne efterlever lovgivningens regler.

Herudover er den enkelte bruger af FMK dataansvarlig for egne opslag og egen anvendelse af oplysninger fra FMK.

Kommunerne tilrettelægger deres ansattes opgaver og opgavevaretagelse, herunder muligheder for at anvende ikke-autoriseret personale, medhjælp mv. En central registrering af disse personer vil derfor være en dobbeltregistrering i forhold til kommunernes eksisterende registrering med deraf følgende risiko for uoverensstemmelser og forskellig opdateringskadence. En central brugeradministration som supplement til den kommunale kan derfor øge risikoen for fejl uden at øge sikkerheden i øvrigt.

Sundhedsdatastyrelsen kan derfor have tillid til kommunernes brugeradministration, såfremt kommunerne over for Sundhedsdatastyrelsen indestår for, at brugeradministrationen til enhver tid lever op til databeskyttelseslovgivningens og sundhedslovens krav. En sådan indeståelse skal til hver en tid på forespørgsel kunne underbygges af kommunerne.

Sundhedsdatastyrelsen er forpligtet til at udføre et aktivt tilsyn og opfølgning på trustaftalen.

Som en del af dette tilsyn skal kommuner, som har fået etableret trust-adgang, to gange årligt – på Sundhedsdatastyrelsens foranledning – bekræfte over for Sundhedsdatastyrelsen, at de har gennemgået deres brugeradministration, med henblik på at sikre, at kun medarbejdere, hvor der er lovmæssig adgang til FMK, har adgang til data.

Skabelon til den ledelseserklæring, som danner grundlag for en trust-baseret adgang til FMK fra kommunens brugeradministrationssystem, kan findes nederst på denne side: <https://sundhedsdatastyrelsen.dk/trustkommuner>.

Nødvendige oplysninger, som skal medsendes til FMK i forbindelse med adgang, uanset trust

Uanset hvor brugeradministrationen finder sted, skal Sundhedsdatastyrelsen som dataansvarlig sikre, at kun berettigede får adgang til FMK. Derfor skal der uanset etableret trust medsendes en identifikation af brugeren.

Efter databeskyttelsesforordningen¹ art. 14, stk. 1, skal Sundhedsdatastyrelsen over for borgeren kunne identificere den person, der får adgang til FMK, og – i tilfælde af, at vedkommende handler som medhjælp for en anden – den ansvarlige sundhedsperson, som medhjælpen handler på vegne af.

¹EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse)

Herudover er det nødvendigt at kende den rolle, vedkommende har, da dette er nødvendigt til at sikre, at personen kun får adgang til de data, vedkommendes rolle berettiger til.

Rent teknisk skal følgende oplysninger derfor medsendes ved opslag baseret på trust:

- Kommunens CVR-nummer for at kunne identificere kommunen
- Medarbejderens kommunale MOCES-signatur for at kunne identificere medarbejderen.
- I tilfælde af at vedkommende handler som medhjælp: Autorisationskoden for den bemyndigende sundhedsperson for at kunne fastslå ansvar samt etablere, hvilke rettigheder medhjælpen har. (En læges medhjælp har fx udvidede beføjelser i forhold til en sygeplejerskes medhjælp).

Hvilke roller kan etableres?

Det er muligt for kommunerne at få adgang til FMK med trust for to forskellige roller:

- Den kommunale rolle, hvor der oprettes en selvstændig rolle, som kan tilgå FMK, dog uden at kunne lave den første tilknytning af en borgers medicinkort.
- Medhjælpsrolle, "på vegne af", hvor det er en sundhedsfaglig person, der bemyndiger en anden person til at tilgå FMK på den sundhedsfagliges vegne.